

des d'allí va a desembocar a l'Arieja per Tarascon, una dotzena de k. al Sud de Foix. En definitiva, una i l'altra potser no són més que reflexos del nom de la vila de *Varilles*, cap al cantó, uns 8 k. al N. de Foix.

L'ETIM. en última instància ha de ser el ll. VALLICULA, diminutiu de VALLIS, amb una variant que es repeteix en *Vareilles*, nom d'altres poblacions occitanes: a la Creuse, distr. de *Garach*, i *Bareilles* a Bigorra, distr. de *Bagneres*; com altres mots en -ICULA, existí adès amb I, adès amb I llarga; d'ací amb dissimilació *Valiŕes* > *Variŕes*. En els Pirineus andorrans, almenys, es tractarà del nom de pasturatges, cedits a pastors occitans que hi durien bestiar a péixer; a la Coume del terme d'Aston pot ser el mateix, o bé aplicació directa, repetida, del romànic VALLICULA.

Varimanya, V. s. v. *Vari* ~ *Vàritx*, V. vol. I, 290.

EL VAS

Partida rural antiga en el Baix Penedès, en el terme de Sant Vicenç de Calders: com un paratge de terres conreades ('parellada'): 1171: «*alaudium nostrum quod habemus in terminio katri Sti. Vincentii, sicut piduavimus et fexuriavimus in ipsa pariliata de Vas*» (*Cart.* St. Cugat III, 235); 1172: «*ipso Vas*» (*Cart.*, id., III, 240). Podria venir simplement del ll. *vas* 'vas, vaixell, recipient', amb dubtosa aplicació toponímica ('sepulcre', com en els fossars d'església?); com que el context de 1171 suggereix un ambient feudal, potser més aviat el cèlt. *vassus* 'vassall'. En tot cas la *v* prova clarament en aquest temps que no és l'iberisme *Bas* (Garrotxa) ni *Albars*, com en St. Martí d'Albars.

Vasi -, V. *Valli* - *Vasimanya*, *Vasimaior*, V. *Valli*

VASSALIU

Paratge extens en el terme de Torrelles, Nordest del Rosselló: «*Quartier au territoire de Torrelles*» (*Alart*, *RLR* XII, 122), oblidat per Ponsich (*Top.* 39).

MENC. 963: «*vinea una qui est ad ipso Vassalico*» (*Mor.* IX, 215); 1070: «*in comitatu Rossil. --- infra fines de --- de Torrillis, in lo. q. d. Madriggeres --- et in Vassalid --- afr. in Vassa*» (id. XXX, 41ss. i *Alart* *RLR* XII, 122); 1242: «*qui vocatur campus de Vassaliu*» (orig. *Alart*, l. c. i *InvLC*, s.v. *vassa*); 1249: «*de nostro campo de Vassalis*» (*Alart*, l. c.); 1294: «*in loco vocato Vessaliu en el «terrier» de St. Llorenç de la Salanca*» (*Alart*, l. c.); 1393: «*loco vocato Vassaliu*» (*InvLC* s.v.)

ETIM. Tant *-id* de 1070, com *-ice* (963) i *-is* (1249), suposen una base en *-ici* que dóna *-iu* normalment

en fon. catalana. Com que és en un territori ple de bassals o grans basses, mot que en els docs. rossellonesos sovint s'escriu amb *v-* (*DECat.* I, 705, n. 1), i està afrontat amb el llit del riu *La Bassa* de Perpinyà (doc. de 1070), és sens dubte un nom compost amb *Bassa* + un NP germànic en genitiu: com *Pui-formiu*, *Prat-formiu*, *Cor-meniu* i els altres aplegats en *E.T.C.* I, 51-54. Aquest nom degué ser *ALIK*, format amb la fecunda arrel germ. AL(A)-: 48 noms en Först., i la copiosa term. -IK, —un centenar de casos en Först., i altres innovats en textos cat. medievals, com *BILIC* i *BALIC* (*E.T.C.* I, 53-54), *Formic*, *Sparic* (veg. art. *Esparc*), *Inclic* etc.: *BASSA* + *ALICI* > *Bassali*; no ens faci escrúpul *ipso* del context del doc. de 963: «*ad ipso Vassalico*», sens dubte abreujament de «*ad ipso <loco> Vassalico*». Més forçat seria suposar *BASSA SALICI* (format amb *Salicus*, Först, 1291, amb haplologia) i arbitrari *VALLE SALICI*, no sols fonèctic sinó tenint en compte que és un paratge ja prop de mar i en terreny pla («*ad ipso madalexo maris*», diu la primera part del citat doc. de 1070, *Mor.* f XX, f° 62).

Vaticasa, V. *Valli* - *Vatleix*, V. *Valldeix* *Vauma*, V. *Malva*

VE-, VI-, miscel·lània de mossarabismes amb aques-tes inicials

La Vella, pda. de Crevillent (XXXVI, 147.7), i *Pla de la Vella* (te. Xeresa XXXII, 139): probt. ll. *VALLA*, pl. de *VALLUM* 'fossat, empalissada' amb pron. *vàlŕa* amb imela els moros. Del singular corresponent *vallum*: el *vəŕo* a Confrides (XXXV, 33.6)

El Vëntàri sona avui el nom d'una pda. del terme d'Elx (XXXIII, 138.1), però ho trobo (VII-1963) grafiat *Ventarich* en un escrit, on deu valer per *ventàrič* fins i tot si poséssim en dubte aquesta pron. (i admetéssim que hi havia *-ch* per *-k*), ens inclinàriem a descartar per al nostre NL una etim. àr. *Ibn Tāriq* que Oliver Asín (*Top.*) dóna per a dos *Bentarique* de la prov. d'Almeria, car en el nostre no s'explicaria la desaparició de la *-q*. Crec que és mossàrab, de formació paral·lela a la dels nombrosos NLL balears en *-àritx*: *Fornàritx*, *Fantàritx*, *Torlàritx*, etc., amb l'eliminació de la *tx*, que hi han sofert *Moscart*, *Caimari* (veg. vol. I, p. 214). Encara que aquest tipus de noms que altres vegades, s'accentua en la *í* (*Felanitx*, *Mortitx* etc.), és poc freqüent fora de Mall. i Menorca, tanmateix n'he trobat alguns casos a Múrcia, a Eivissa (*Campanitx*), i un de ben segur i interessant en comarca xurra:

Novaliches, llogaret, 110 *vecinos* al Nordest de Ver (Cavanilles II, 91), plural d'un *Novalič* provinent